

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Olomoucký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Gymnázium, Hranice, Zborovská 293

Zborovská 293, 753 11 Hranice

Identifikátor školy: 600 017 788

Termín konání komplexní inspekce: 10., 11., 14. –16. leden 2002

Čj.	133 07/02-11036
Signatura	km4zv502

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Gymnázium Hranice, Zborovská 293 (dále jen škola) se stalo s účinností od 1. července 2001 příspěvkovou organizací Olomouckého kraje, který vydal zřizovací listinu čj. 1627/2001 dne 28. září 2001.

Podle posledního platného Rozhodnutí MŠMT, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 22 719/2000-21 ze dne 31. července 2000, má škola jednu součást – gymnázium s kapacitou 480 žáků.

V době konání inspekce školu navštěvovali 403 žáci ve 14 třídách (8 tříd čtyřletého a 6 tříd šestiletého studia).

Škola je umístěna v blízkosti centra města. Součástí areálu je vlastní budova školy, školní dvůr a školní hřiště. V roce 1996 byla dokončena přístavba, ve které jsou učebny pro kmenové třídy i pro skupinové vyučování, ateliéry pro výtvarnou a hudební výchovu, nová sociální zařízení. Do budovy i učeben je zajištěn bezbariérový vstup. V lednu 2002 byla zahájena výuka v nové tělocvičně. Součástí přístavby tělocvičny jsou i dvě učebny, dva kabinety a posilovna.

Škola má dlouholetou tradici, v září 2001 proběhly oslavy 130. výročí jejího založení. Od roku 1998 je zařazena do mezinárodního projektu Evropské unie Comenius a rozvíjí spolupráci se zahraničními školami podobného typu.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

ČŠI hodnotila v obou studijních cyklech průběh vzdělávání v povinných předmětech český jazyk a literatura, cizí jazyk (anglický jazyk, německý jazyk), základy společenských věd, občanská výchova, dějepis, matematika, fyzika, chemie, biologie, informatika a výpočetní technika, hudební výchova a ve volitelných seminářích, které bezprostředně souvisejí s některými uvedenými předměty.

Rámcové učební osnovy rozpracovali učitelé do podoby tematických plánů, které byly projednány v předmětových komisích a schváleny ředitelem školy. Kontrolou zápisů v třídních knihách byl zjištěn soulad probíraného učiva s osnovami realizovaného vzdělávacího programu.

Každoročně se žáci školy zúčastňují mnoha soutěží a olympiád od úrovně školního kola až po celostátní. Výsledky, kterých dosahují, svědčí o jejich velmi dobré připravenosti.

Český jazyk a literatura

Bezprostřední příprava učitelů na výuku byla na velmi dobré úrovni. Stanovené výukové cíle byly vzhledem k aktuálnímu složení tříd přiměřené. Vyučovací čas nebyl v dělených hodinách v plné míře využit efektivně, učitelé věnovali velký časový prostor psaní diktátů a literárních testů.

Škola má pro výuku předmětu dostatek učebních pomůcek. Ve sledované výuce byly využívány a přispěly k její názornosti. Uplatňovány byly mezipředmětové vztahy, individuální přístup k žákům nebyl zaznamenán.

Jádrem jazykového vyučování bylo pěstování jazykových a stylizačních dovedností a návyků. Využívána byla práce s různými jazykovými příručkami. Při vyučování literatury si žáci

osvojovali základy literární kultury a byli vedeni k dovednostem a schopnostem pochopit a objektivně hodnotit literární dílo a význam literatury a umění pro život člověka.

Při výuce učitelé funkčně střídali různé metody a formy práce. Při jejich volbě bylo rozhodující zapojení co největšího počtu žáků do vyučovacího procesu. V kombinaci s úvodní a průběžnou motivací se tento náročný cíl dařilo realizovat.

Domácí úkoly byly zadávány v návaznosti na procvičené učivo. Klasifikace a hodnocení výkonů žáků byly objektivní.

Úroveň prokazovaných vědomostí a dovedností žáků byla vysoká. Vztahy mezi učiteli a žáky byly založeny na vzájemné důvěře a ochotě obou stran o nastolených problémech diskutovat.

Kvalita výuky českého jazyka a literatury byla velmi dobrá.

Cizí jazyk (anglický jazyk a německý jazyk)

Na výuku cizích jazyků jsou žáci rozděleni do skupin podle dosažené úrovně znalostí. Žáci obou cyklů studia mají v nabídce volitelných i nepovinných předmětů další vhodné možnosti k rozšíření a zdokonalení cizích jazyků. V rámci nepovinných předmětů (anglický jazyk a německý jazyk) se žáci každoročně připravují, a to se značnou úspěšností, k vykonání základní státní jazykové zkoušky. Plánování a příprava výuky mají celkově příkladnou úroveň.

Rozsah probíraného učiva i pracovní tempo byly zvoleny přiměřeně k věku a jazykové vyspělosti žáků i s ohledem na psychohygienické a didaktické zásady. Výuka byla vedena v příslušném cizím jazyce přístupně srozumitelně, žáci pokynům rozuměli a reagovali přesně. Účelně byla využívána audiotechnika, slovníky, mapy, učebnice s pracovními sešity, další doplňkové učební texty a materiály.

Všechny vyučovací hodiny vynikaly rozmanitými činnostmi, promyšlenou strukturou a většinou i vhodně vytvořenými komunikačními situacemi, které přispěly ke splnění stanovených výukových cílů. Učitelé obou cizích jazyků preferovali činnosti k rozvíjení ústní komunikativní kompetence žáků. Zejména v anglickém jazyce byli žáci aktivní a úspěšní při plnění úkolů, které vyžadovaly partnerskou spolupráci ve dvojicích a skupinách. Při výuce byl vytvářen prostor i pro samostatnou práci, při níž byly využívány další zdroje informací (slovníky, mapa). Učitelé uplatňovali důsledně zpětnou vazbu, podle potřeby individuální přístup.

Celoročně působí jako významný motivační a evokující prvek aktivní využívání cizích jazyků na realizovaném projektu Comenius, při němž škola spolupracuje se zahraničními školami. Průběžné hodnocení a oceňování výkonů žáků (ojediněle klasifikací) při výuce vedly žáky k větší aktivitě a podněcovaly jejich zájem. Část výuky postrádala vhodnou vstupní motivaci, někdy shrnutí učiva a zhodnocení práce a úspěšnosti žáků.

Osobnost jednotlivých žáků byla vyučujícími respektována, pravidla vzájemné komunikace byla dodržována.

Kvalita výuky cizích jazyků byla příkladná.

Skupina společenskovedních předmětů (dějepis, občanská výchova, základy společenských věd, seminář z dějepisu)

Větší část sledované výuky se vyznačovala vysoce fundovaným výkladem vhodně prokládaným problémovými otázkami. Při formulaci odpovědí tak žáci mohli ve velké míře uplatnit své dosavadní znalosti a zkušenosti. Ve většině sledované výuky byla účinně využívána aktualizace učiva a mezipředmětové vztahy, byl kladen důraz na neustálé objasňování nových pojmů, vztahů a souvislostí. Aplikováním ukázek z učebnice a z odborných textů, prací s atlasy a právními normami učitelé žáky účinně motivovali a vzbuzovali jejich zájem. Vhodně volenými otázkami jim vytvářeli široký prostor pro vyjádření

vlastních názorů a postojů a v nemalé míře rozvíjeli jejich komunikativní dovednosti. Výuku učitelé organizovali např. ve skupinách, čímž úspěšně rozvíjeli smysl žáků pro kooperaci. Kvalita verbální i neverbální komunikace učitelů a věcná a odborná správnost výuky byly na vynikající úrovni.

Někteří učitelé se omezili pouze na přednášení nového učiva, nevytvořili žákům prostor pro aplikaci jejich dosavadních znalostí a zkušeností, dostatečně je nemotivovali a nevzbuzovali jejich zájem o probírané učivo. Z hlediska stavby vyučovací jednotky zcela absentovala úvodní motivace, shrnutí učiva a vyvození závěrů. Také aktualizace probíraného učiva a názornost vykazovaly slabou úroveň, s pomůckami učitelé pracovali spíše výjimečně, audiovizuální techniku nepoužívali.

Hodnocení v rovině ústního zkoušení a přípravy referátu do hodiny bylo adekvátní, četnost známek v jednotlivých předmětech přiměřená.

Výuka společenskovědních předmětů je vhodně doplňována zařazováním odborných exkurzí, návštěvami výstav, účastí v olympiádě z dějepisu (dříve soutěž Mladý historik) a v soutěži „Co víš o Evropské unii?“ realizované pod záštitou Evropského klubu při horní komoře Parlamentu ČR.

Kvalita výuky společenskovědních předmětů byla velmi dobrá.

Matematika

Sledovaná výuka byla většinou věnována opakování a upevňování již probraného učiva, v menší míře bylo obsahem také vyvozování a procvičování učiva nového. Z organizačních forem převládalo frontální vyučování. Byla však zařazována také samostatná práce i činnosti v různě početných skupinách žáků, které vhodně rozvíjely jejich smysl pro kooperaci. Viditelná byla snaha ponechávat žákům prostor pro prezentaci vlastních názorů a zkušeností. V případě potřeby vyučující uplatňovali individuální přístup k žákům. Učivo bylo interpretováno věcně i odborně správně, vyučovací čas byl efektivně využíván. V některých hodinách bylo zaznamenáno žádoucí uplatnění mezipředmětových vztahů a zařazení problémových úloh z praktického života, které tak pozitivně motivovaly žáky k další činnosti. Kladem výuky bylo společné vyvozování učiva na základě předchozích znalostí a dovedností žáků, poskytování efektivní zpětné vazby, práce s chybou a vyžadování zdůvodnění postupu při řešení úloh. Počítačové programy pro matematiku jsou využívány jen ojediněle.

V části výuky nebyla provedena patřičná motivace žáků, použité formy a metody práce vedly k jednotvárnému průběhu vyučování s negativním dopadem na aktivitu a pozornost žáků. Mnohé hodiny postrádaly závěrečné shrnutí učiva a vyhodnocení práce žáků.

Rozvíjení komunikativních dovedností bylo velmi rozdílné, někteří učitelé kladli žákům otázky, které je nutily odpovídat jedním nebo jen několika slovy. Učitelé měli přirozenou autoritu, osobnost žáka byla vždy respektována. Celkové klima a pracovní atmosféra v hodinách kladně ovlivňovaly výsledek učení.

Kvalita výuky matematiky byla velmi dobrá.

Fyzika

Vyučovací hodiny měly většinou standardní stavbu, výklad nové učební látky navazoval na

probrané učivo a někdy byl účelně doplněn demonstračními pokusy. Využití didaktické techniky a videorekordéru bylo rovněž efektivní. Učivo bylo žákům předkládáno věcně správně, srozumitelně, v logických souvislostech. Dostatek prostoru byl ponechán aktivnímu zapojení žáků do výuky, učitelé vyvozovali nové učivo společně se žáky na základě jejich předchozích znalostí a dovedností, v případě potřeby volili individuální přístup. Organizace práce umožnila uplatnění většině žáků. Ke vhodné motivaci vyučující účelně využívali příkladů z praktického života. Vedli žáky k pochopení vztahů a souvislostí, k aplikaci získaných vědomostí a dovedností. K efektivitě vyučování přispívalo zpravidla i vhodně volené pracovní tempo. Při zadávání úkolů byla respektována zásada přiměřenosti, vyučující ověřovali jejich pochopení a upozorňovali na klíčová úskalí. Klasifikace žáků byla objektivní, přihlížela k jejich individuálním schopnostem.

V některých sledovaných hodinách učitelé podcenili vstupní motivaci, částečně se jim dařilo žáky motivovat a aktivizovat průběžně. Ojedinele volená monotónní metoda opakování a výkladu učiva společně s nedostatečně prováděnou motivací vedly ke ztrátě pozornosti žáků a jejich pasivitě i narušení zásad psychohygieny výuky. V mnohých hodinách často chybělo závěrečné shrnutí, zopakování základních poznatků a vyhodnocení práce žáků.

Dialog ve výuce byl založen na vzájemné důvěře žáků a vyučujících. Učitelé respektovali osobnost žáků a přistupovali k nim vstřícně. Velmi dobrá byla i vzájemná komunikace a pomoc mezi spolužáky. Rozvoji jejich komunikativních dovedností byla věnována patřičná pozornost.

Kvalita výuky fyziky byla velmi dobrá.

Biologie

Učitelé volili rozdílné metody a formy práce. Vysokou efektivitou se vyznačovaly vyučovací hodiny, v nichž byl vytvářen prostor pro aktivitu a iniciativu žáků, kteří byli evokováni k diskusi a ke kladení otázek. Názornost výuky byla účelně podporována využitím audiovizuální techniky, především videorekordéru a čtecí kamery. Při erudovaném výkladu bylo učivo prezentováno vyvozováním za spoluúčasti žáků tak, aby získané poznatky mohli aplikovat a jejich vědomosti tvořily ucelený systém. Často bylo učivo výchovně využito. Spojením učení s dovednostmi získanými při praktických činnostech ve cvičeních byly vytvářeny předpoklady pro to, aby žáci při pozorování přírodnin mikroskopem získali konkrétní poznatky o stavbě rostlinného těla. Méně vhodné bylo seznamování žáků s novými poznatky formou přednášky při převládajícím monologu vyučujícího.

Učitelé své žáky motivovali zpravidla tím, že je v úvodu vyučovacích hodin seznamovali se svým záměrem. Kvalitativně vyšší motivační účinek měl videozáznam s plynulým přechodem k nově probíranému učivu, případně krátké vyhodnocení testu a následná pochvala žáků za jejich výkony. Průběžně byli žáci motivováni aktualizací učiva a uváděním zajímavostí z oboru. Ověřování znalostí mělo ucelenou myšlenkovou strukturu, učitelům a žákům poskytovalo zpětnovazební informace. Pozitivem byla diskuze nad výsledky a veřejná, zdůvodněná klasifikace. V závěru hodin však zpravidla chybělo ukončení lekce a zhodnocení práce žáků.

Vyučovací hodiny se vyznačovaly dobrou pracovní atmosférou. Pozitivní vztahy mezi učiteli a žáky vytvářely předpoklady pro úspěšnou práci. Komunikativní dovednosti žáků byly rozvíjeny vyžadováním souvislého mluvního projevu a uplatňováním diskuzní metody.

Kvalita výuky biologie byla velmi dobrá.

Chemie

Výběr učiva a použité metody odpovídaly zamýšlenému cíli. Výuka byla řízena tak, aby žáci získávali základní poznatky a osvojovali si elementární dovednosti.

Ve vyučování převládaly výkladové a opakovací typy hodin, v jejichž průběhu byl často uskutečňován řízený rozhovor. Při zachování odborné a věcné správnosti bylo učivo prezentováno vyvozováním, učitelka se opírala o výchozí znalosti žáků. V některých případech však převládalo dominantní postavení učitelky a byl veden příliš rozsáhlý monolog. Chyběla podpora aktivního učení, nebyly využity efektivní metody a formy práce. Aktivita a iniciativa se dílčím způsobem projevovaly pouze u některých žáků, kteří si vytvářeli předpoklady pro komplexní systém vědomostí. Tito žáci prokazovali velmi dobré vyjadřovací schopnosti. Přínosné bylo využití předem dobře připravených žakovských referátů, které svým zaměřením navazovaly na probírané učivo.

Motivační účinek mělo vyhodnocení výsledků žakovských písemných prací s provedením rozboru úspěšnosti a vyslovením pochval. K průběžné motivaci přispěly také aktualizace učiva a uvádění zajímavých příkladů z praxe. Chybělo závěrečné zhodnocení výkonů žáků, nebyl vytvořen prostor k ukončení lekcí a konstatování, co bylo jejich smyslem.

Ve třídách byla klidná a uvolněná pracovní atmosféra, která příznivě ovlivňovala vzdělávací proces. Většina žáků měla pozitivní vztah k výuce. V některých vyučovacích hodinách nebyl žákům důsledně poskytován prostor pro vyjádření názorů, nebyli vedeni k diskusi.

Kvalita výuky chemie byla průměrná.

Informatika a výpočetní technika, seminář z informatiky a výpočetní techniky

Většina sledovaných hodin byla učiteli odpovědně připravena, s jasně stanovenými a realizovanými cíli, které byly z hlediska obsahu a náročnosti přiměřené věku žáků a dosaženým dovednostem. Učitelé prezentovali nové učivo věcně správně, jasně a srozumitelně. Na vysvětlení učiva navazovalo jeho individuální procvičení a samostatná práce žáků. Výuka měla činnostní charakter, žáci pracovali na počítačích, byli vedeni k uživatelskému přístupu. Ve volitelném semináři se seznamovali i s algoritmizací a základy programování. Organizace výuky jim umožňovala pracovat individuálním tempem, učitelé kontrolovali jejich práci, ukazovali alternativní postupy.

Část výuky se vyznačovala nižší efektivitou (opisování textu na počítači), nebo byla negativně ovlivněna stavem techniky (nefungovaly některé monitory a klávesnice). Probírané aplikace nebylo možno na některých počítačích spustit, což souviselo s nedostatečnou přípravou učitelů na vyučování.

Nedostatkem většiny sledovaných hodin byla absence závěrečného shrnutí učiva a zhodnocení práce žáků.

Zařazování motivačních prvků probíhalo nenásilnou formou. Nejvýznamnějším motivačním faktorem byla zejména praktická využitelnost získaných dovedností. Její efekt byl však snížen při práci na zastaralé technice.

Kvalita výuky předmětů byla průměrná.

Hudební výchova, seminář z hudební výchovy

Učivo ve sledované výuce bylo podáváno efektivní metodou, teoretické poznatky byly převážně vyvozovány z konkrétního hudebního materiálu. Přestože v jednotlivých hodinách byly zařazeny pouze některé hudební činnosti, z nichž dostaly největší prostor pěvecký

a rytmický výcvik, vedly využitě prostředky ke splnění vyučovacích cílů. Učitelky vhodně

využily své dispozice k účinným a stylově přizpůsobeným doprovodům. Celkově kvalitní hlasový projev žáků, rozvinuté harmonické slyšení, velmi dobré teoretické znalosti a úroveň písemného hudebního projevu byly dokladem kvalitního vedení v těchto oblastech hudební výchovy. Kvalitativně vyšší úroveň měly lekce hudebního semináře směřující k rozvíjení vyjadřovacích schopností žáků a k umění diskutovat. Praktická náplň vedla ke komplexnímu rozvíjení hudebnosti žáků.

Výuka probíhala v přátelské atmosféře, podpořené vhodnou motivací ze strany vyučujících. Žáci pracovali se zájmem a zaujetím. Škola dostatečně podporuje hudební zájmy žáků, kteří mohou navštěvovat školní pěvecký sbor a vytváří vhodné podmínky pro jejich prezentaci.

Kvalita výuky předmětů byla velmi dobrá.

ČŠI hodnotí celkově výuku ve sledovaných předmětech jako velmi dobrou.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Škola má po provedených stavebních úpravách velmi dobré prostorové podmínky. Kmenové učebny jsou prostorné, některé z nich však nejsou esteticky podnětné a nevytvářejí dostatečně motivující prostředí pro formování pozitivních postojů žáků. V některých učebnách jsou k dispozici televizory, videorekordéry.

Z odborných učeben mají velmi dobrou úroveň učebny pro výuku cizích jazyků a hudební výchovy. Jsou vybaveny většinou moderním nábytkem a potřebnou didaktickou technikou, poskytují žákům i učitelům optimální pracovní podmínky.

Odborné učebny pro výuku biologie, chemie a fyziky jsou málo podnětné, zařízené starším nábytkem a technicky překonaným zařízením, které však ještě umožňuje realizovat vzdělávací program.

Pro výuku informatiky a výpočetní techniky má škola dvě odborné učebny, z nichž pouze jedna má odpovídající technické a programové vybavení s přístupem na internet. Využití výukových programů pro další předměty je omezeno kapacitou učeben a úrovní technického vybavení. ČŠI hodnotí negativně skutečnost, že žáci mají omezený přístup na internet v době mimo vyučování.

Vybavení učebními pomůckami je na běžné úrovni. Učitelská a žákovská knihovna obsahuje dostatečné množství titulů z oblasti krásné i odborné literatury. Žákům plnicím povinnou školní docházku škola poskytla učebnice. Kvalitní učebnicové soubory cizích jazyků odpovídají současnému komunikativnímu pojetí jazykového vzdělávání.

Personální podmínky výuky jsou příkladné. Z celkového týdenního počtu vyučovacích hodin je 97 % odučeno plně kvalifikovaně. Vedení školy využívá odbornost učitelů optimálně, bez plné kvalifikace je vyučována pouze část hodin informatiky a výpočetní techniky, hudební výchovy a francouzský jazyk.

Plánování výchovně-vzdělávací činnosti tvořené ročním plánem práce, plány předmětových komisí, plánem práce výchovné poradkyně, měsíčními plány a plánem hospitační činnosti tvoří ucelený systém úkolů a cílů. Kromě těchto dokumentů vedení školy koncipovalo Projekt rozvoje školy 2002-2007. Příkladně je zde zpracována analýza stávající situace a vystiženy silné a slabé stránky školy. Tento projekt je otevřeným dokumentem, který bude dále aktualizován na základě připomínek zaměstnanců.

Kvalitně zpracovaný plán práce na školní rok 2001/2002 zahrnuje všechny důležité oblasti

činnosti školy. Velká pozornost je věnována zlepšování výchovně-vzdělávací práce, kde je posilována role předmětových komisí a třídních učitelů. Zpětnou vazbu získává vedení školy kontrolou plnění úkolů na poradách, méně vlastní hospitační činností.

Ve škole se vyučuje schválený studijní obor 79-41-K Gymnázium (všeobecné) s délkou studia čtyři a šest roků, výuka probíhá podle platných učebních dokumentů. Učební plány jsou sestaveny správně, hodinové dotace předmětů byly stanoveny v souladu s rámcovými učebními plány vydanými MŠMT. Disponibilní hodiny byly vhodně využity jednak pro posílení dotace některých povinných předmětů (zejména přírodovědných) a jednak pro zařazení volitelných předmětů. Volitelné předměty, které jsou vyučovány již od druhého ročníku čtyřletého studia a od čtvrtého ročníku víceletého studia, mají široký záběr a pokrývají v dostatečné míře zájmy i budoucí profesní orientaci žáků. Škola nabízí i dostatečnou škálu nepovinných předmětů a volnočasové aktivity.

Existující organizační struktura školy je funkční a umožňuje její účinné řízení. Vedení školy tvoří ředitel a jeho zástupce. Oba mají popisem práce jasně vymezenou oblast řízení s konkrétním určením kompetencí. Popis práce zástupce ředitele školy však plně nekoresponduje s organizačním schématem, podle kterého je oblast jeho řízení širší, než je dáno popisem práce. Pracovní náplně dalších zaměstnanců jsou písemně stanoveny a odpovídají vykonávaným činnostem.

Poradní orgány ředitele školy (pedagogická rada, pravidelné porady předsedů předmětových komisí, třídních učitelů a porady širšího vedení školy) plní velmi dobře svoji funkci.

Ve škole pracuje 10 předmětových komisí, jejichž činnost je přínosná zejména v oblasti plánování učiva a organizace vzdělávacího procesu.

Řád školy je kvalitně zpracován, stanovená práva a povinnosti žáků jsou v rovnováze. Obsahuje též ustanovení týkající se prevence sociálně patologických jevů včetně sankcí.

Organizace vyučování daná rozvrhem hodin odpovídá právním předpisům. Škola nemá vlastní jídelnu, žáci se stravují ve školní jídelně základní školy po skupinách, což je rozvrhově řešeno pro jednotlivé třídy polední přestávkou po čtvrté, páté nebo šesté vyučovací hodině.

Informační systém je účelně zaveden a zajišťuje včasný přenos informací ve směru k žákům, zaměstnancům, rodičům i veřejnosti. Informace je možno získat i na webových stránkách školy. Dostatek informací poskytuje též Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001. Má velmi dobrou úroveň, obsahuje všechny náležitosti podle zákona.

Rozhodnutí ředitele školy vydávaná ve správním řízení mají požadované náležitosti.

Operativní řízení je založeno na systému plánování a porad, koordinaci a propojení výchovných a vzdělávacích cílů. Při vedení lidí je uplatňována spolupráce a participace všech vedoucích pracovníků a každodenní přímý styk členů vedení školy se zaměstnanci.

Učitelství je stabilizován. Svědčí o tom minimální fluktuace a vysoká míra odborné a pedagogické způsobilosti učitelů. Začínajícím učitelům je prostřednictvím uvádějících kolegů poskytována patřičná odborná i metodická pomoc.

Vedení školy vytváří vhodné podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP). Výběr vzdělávacích akcí účelně vychází z aktuálních potřeb školy i zájmu jednotlivých pracovníků. Ve zpracovaném plánu DVPP pro školní rok 2001/2002 jsou stanoveny priority. Ředitel školy také motivuje pracovníky svým osobním příkladem (absolvoval studium školského managementu).

Škola vhodně a objektivně hodnotí svou práci prostřednictvím podrobně zpracované analýzy

v dokumentu Projekt rozvoje školy 2002 – 2007.

Kritéria pro přiznávání osobních příplatků a odměn jako součást vnitřního platového předpisu jsou zaměstnancům známa.

Systém kontroly vůči celé organizační struktuře je vytvořen, vzhledem k absenci hospitační činnosti ředitele školy zůstávají rezervy ve zjišťování a hodnocení kvality práce učitelů při plnění přímé vyučovací povinnosti. Nedostatek informací z této oblasti kontroly nezaručuje objektivní hodnocení práce učitelů při stanovení nadtarifních složek platu. Není tak plně zajištěna propojenost mezi kontrolou a motivováním.

K posouzení výsledků výuky ve vybraných učebních předmětech a ročnících škola nepravidelně využívá vlastní testy, zpracované učiteli jednotlivých předmětů. Výsledky vzdělávání a chování sleduje vedení školy pomocí tabulek, které zachycují klasifikaci žáků v jednotlivých předmětech, problémové žáky a žáky vynikající, zpracovaných jednou za čtvrt roku třídními učiteli. Jiné evaluační nástroje škola nevyužívá. Sebehodnotící charakter má výroční zpráva o činnosti, na jejímž zpracování se podíleli všichni pedagogičtí pracovníci.

Podmínky vzdělávání jsou celkově velmi dobré a umožňují v plném rozsahu plnit vzdělávací program. ČŠI hodnotí personální podmínky jako příkladné, prostorové podmínky jako velmi dobré, vybavení pomůckami jako průměrné. Plánování je příkladné, v organizování, vedení a motivování převládají pozitiva, rezervy jsou v kontrolním systému, který je na průměrné úrovni.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení efektivity čerpání NIV

Kontrola využívání finančních prostředků přidělených škole ze státního rozpočtu se zaměřila na rozpočtový rok 2000. Gymnázium Hranice hospodařilo do 31. července 2000 jako rozpočtová organizace a od 1. srpna 2000 se změnila právní forma hospodaření na příspěvkovou.

Do 31. července 2000 byl stanoven rozpočet neinvestičních výdajů (dále jen NIV) ve výši 4 640 420,-- Kč, který byl vyčerpán. Závazné ukazatele platné pro rozpočtovou organizaci byly dodrženy. K 1. srpnu 2000 byl stanoven nový rozpočet pro příspěvkovou organizaci a po poslední úpravě činil 5 661 570,-- Kč. Celkový rozpočet neinvestičních výdajů v rámci závazných ukazatelů, stanovený pro rok 2000 pro příspěvkovou organizaci, nebyl překročen.

Porovnáním nákladů a výnosů dle Výkazu zisku a ztráty k 31. prosinci 2000 byl zjištěn záporný hospodářský výsledek ve výši 56 956,82 Kč, který byl způsoben zúčtováním finančně nepokrytých odpisů investičního majetku.

Podíl příspěvku ze státního rozpočtu na celkových neinvestičních nákladech školy činil 98,7 %.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Závazné ukazatele mzdové regulace, tj. limit počtu pracovníků, limit prostředků na mzdy, limit prostředků na ostatní platby za provedenou práci a zákonné odvody, které byly stanoveny rozpisem rozpočtu na rok 2000, byly dodrženy. Prostředky na mzdy byly vyčerpány v plné výši, limit počtu zaměstnanců nebyl překročen. Nevyčerpané prostředky na ostatní platby za provedenou práci a zákonné odvody na zdravotní a sociální pojištění byly řádně odvedeny do

státního rozpočtu. Kontrola čerpání finančních prostředků na mzdy a platy byla provedena porovnáním údajů uváděných ve statistickém výkazu Škol (MŠMT) P1-04 za IV. čtvrtletí roku 2000 a zůstatků příslušných účtů v hlavní knize k 31. prosinci 2000 a nebyly shledány rozdíly.

Zaměstnanci jsou zařazováni do příslušných platových tříd podle nejnáročnější práce, jejichž výkon je zaměstnavatelem požadován. Zaměstnavatel postupuje při zařazování do platových tříd v souladu s platnými právními předpisy. V zařazení zaměstnanců do platových stupňů byla provedena namátková kontrola u dvaadvaceti vybraných zaměstnanců. Z celkového počtu kontrolovaných zápočtů odborné praxe bylo zjištěno v pěti případech chybné zařazení do platových stupňů.

Příplatky za vedení byly vypláceny v souladu s platnými právními předpisy. Ve sledovaném období bylo čerpání nenárokových složek platu v poměru 68 % osobní příplatky a 32 % odměny. Způsob stanovení nenárokových složek platu vychází z vnitřního platového předpisu, jehož součástí jsou kritéria pro přiznání osobních příplatků a mimořádných odměn.

Tvorba a čerpání fondu kulturních a sociálních potřeb (dále jen FKSP) byly v souladu s platnými právními předpisy. Finanční prostředky FKSP byly vedeny na samostatném běžném účtu. Organizace měla stanoveny zásady pro používání FKSP a vypracován rozpočet a čerpání roku 2000.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

Z celkového objemu prostředků, přidělených organizaci od 1. srpna 2000 v rámci rozpočtu na neinvestiční výdaje, činila částka týkající se ostatních neinvestičních výdajů (dále jen ONIV) 2 217 730,-- Kč. Rozpisem rozpočtu Školským úřadem Přerov byla z ONIV stanovena účelově částka 1 386 000,-- Kč na rekonstrukci plynové kotleny a generální opravy rozvodů ústředního topení. Čerpání těchto prostředků bylo doloženo řádnými doklady. Nedočerpaná částka byla zúčtována se státním rozpočtem. Zbývající část ONIV byla vyčerpana na provozní náklady, z nichž materiálové výdaje činily 22 %, energie 23 %, služby 31 %, běžná údržba 10 % a 14 % tvořily náklady na odpisy a ostatní služby.

Namátkově byly kontrolovány účetní doklady za období září až prosinec roku 2000 a bylo zjištěno, že přidělené prostředky ze státního rozpočtu na ONIV byly použity v souladu s obecně platnými právními předpisy.

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

V roce 2000 nebyly škole z rozpočtu MŠMT přiděleny žádné účelové prostředky. Účelovost byla vymezena a stanovena pouze Školským úřadem Přerov na krytí neinvestičních nákladů souvisejících s rekonstrukcí plynové kotleny. Jejich čerpání je hodnoceno v předcházející kapitole.

Hodnocení efektivity čerpání investičních prostředků

V roce 2000 byly škole poskytnuty investiční prostředky ze státního rozpočtu na dvě investiční akce. První akce se týkala investičních prostředků na rekonstrukci plynové kotleny a generální opravy rozvodů ústředního topení v celkové výši 936 000,-- Kč. Čerpání příspěvku bylo doloženo řádnými účetními doklady a vyúčtováním akce. Kontrolou bylo zjištěno, že nedočerpaná částka byla zúčtována se státním rozpočtem.

Druhá akce se týkala výstavby tělocvičny. Na základě investičního záměru byl schválen rozpočet v celkové výši 25 300 000,-- Kč. V roce 2000 organizace vyčerpana částku 877 300,-

-Kč na projektové práce a inženýrskou činnost. Čerpání finančních prostředků bylo doloženo řádnými účetními doklady. Dodavatelské firmy byly vybrány na základě veřejné soutěže.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2000 má velmi dobrou vypovídací hodnotu a byla zpracována v souladu s platnými právními předpisy.

Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Mzdové prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu na rok 2000 byly použity k účelu, na který byly poskytnuty, zjištěné nedostatky týkající se zařazování zaměstnanců do platových stupňů zásadním způsobem neovlivnily jejich využití. Závazné ukazatele mzdové regulace byly dodrženy.

Prostředky na ostatní neinvestiční výdaje a investiční prostředky byly použity v souladu s obecně platnými předpisy.

V kontrolovaném období roku 2000 nebylo zjištěno neefektivní vynakládání prostředků státního rozpočtu.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina příspěvkové organizace Olomouckého kraje čj. 1627/2001 z 28. září 2001
- Rozhodnutí MŠMT, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 22 719/2000-21 z 31. července 2000
- Učební dokumenty pro gymnázia schválené MŠMT: učební plán gymnázia se čtyřletým studijním cyklem čj. 25 049/95 - 21 - 23 s platností od 1. září 1996 a čj. 20 595/99 - 22 s platností od 1. září 1999, generalizovaný učební plán gymnázia s osmiletým studijním cyklem čj. 25 048/95 - 21 - 23 s platností od 1. září 1996 a čj. 20 594/99 - 22 s platností od 1. září 1999, učební osnovy pro gymnázia čj. 20 596/99-22
- Třídní knihy pro školní rok 2001/2002
- Třídní výkazy všech tříd
- Školní řád pro školní rok 2001/2002
- Rozvrh hodin pro školní rok 2001/2002
- Zápisy z pedagogických rad za školní rok 2001/2002
- Protokol o přijímacím řízení na školní rok 2001/2002
- Protokoly o ukončování studia za školní rok 2000/2001
- Kniha úrazů
- Personální dokumentace zaměstnanců školy
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001
- Výroční zpráva o hospodaření za rok 2000

- Vybrané vzorky kontrolních slohových prací
- Koncepce školy na období 1995-2000, Projekt rozvoje školy na období 2002-2007

- Plán práce na školní rok 2001/2002
- Organizační schéma školy
- Popis pracovní činnosti ředitele školy, popis pracovní činnosti zástupce ředitele školy.
- Náplně činnosti výchovné poradkyně, předsedy předmětové komise, třídního učitele, ekonomky, školníka
- Zápisy z porad předsedů předmětových komisí s ředitelem školy za školní rok 2001/2002
- Plány práce předmětových komisí a zápisy z jejich schůzí ve školním roce 2001/2002
- Informace o studiu a přijímacích zkouškách na Gymnáziu Hranice z 3. září 2001
- Výroční zpráva ke 130. výročí založení Gymnázia v Hranicích
- Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na rok 2001/2002
- Plán hospitační a kontrolní činnosti na školní rok 2001/2002
- Hospitační záznamy zástupce ředitele školy za školní roky 2000/2001 a 2001/2002
- Zásady pro používání FKSP pro rok 2000
- Rozpočet a vyúčtování prostředků FKSP za rok 2000
- Převodový můstek pro přechod z rozpočtové organizace na příspěvkovou organizaci k 31. červenci 2000
- Účtová osnova rozpočtové a příspěvkové organizace pro rok 2000
- Evidence došlých faktur
- Inventurní rejstřík učebních pomůcek
- Rozpočet na rok 2000
- Závěrečné účty rozpočtové organizace k 31. červenci 2000
- Závěrečné účty příspěvkové organizace k 31. prosinci 2000
- Rozvaha a Výkaz zisku a ztráty příspěvkové organizace za měsíce srpen a prosinec 2000
- Hlavní kniha za prosinec 2000
- Účetní doklady za září až prosinec 2000
- Pokladní kniha za rok 2000
- Inventarizace majetku k 31. prosinci 2000
- Doklady o čerpání investičních prostředků za rok 2000
- Vnitřní platový předpis pro rok 2000
- Mzdové listy za rok 2000
- Dohody o pracovní činnosti a dohody o provedení práce za rok 2000
- Statistické výkazy Škol (MŠMT) P1-04 za rok 2000 rozpočtové a příspěvkové organizace
- Inspekční zprávy čj. K-13-02/9596-190 a O-13-03/9798-848

ZÁVĚR

Škola vyučuje schválený studijní obor 79-41-K Gymnázium (všeobecné) s délkou studia čtyři a šest roků. Výuka probíhá podle platných učebních dokumentů. Hodinové dotace jednotlivých předmětů byly stanoveny v souladu s rámcovými učebními plány vydanými MŠMT. Disponibilní hodiny byly vhodně využity jednak pro posílení dotace některých povinných předmětů a jednak pro zařazení volitelných předmětů. Nabídka volitelných předmětů je dostatečně široká a umožňuje žákům volbu podle zájmů. Škola nabízí i škálu nepovinných předmětů a volnočasové aktivity.

Rámcové učební osnovy jednotlivých předmětů rozpracovali učitelé do podoby tematických plánů. Učivo je rozděleno do ročníků. Duplicita nebyla zjištěna. K datu inspekce byly učební osnovy plněny.

Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech byla celkově velmi dobrá. Organizace výuky vedla k naplnění výchovně-vzdělávacích cílů, učitelé většinou střídali různé metody a formy práce, které umožňovaly žákům aktivní zapojení. K efektivitě přispívalo i využívání učebních pomůcek. V mnohých hodinách chybělo závěrečné shrnutí, zopakování základních poznatků a vyhodnocení práce žáků.

Významným motivačním prvkem pro výuku cizích jazyků je zapojení školy do mezinárodního projektu Evropské unie Comenius.

Personální podmínky vzdělávání jsou z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti učitelů příznivé, odbornost učitelů je využívána optimálně. Bez odpovídající kvalifikace jsou vyučovány jen 3 % z týdenního počtu hodin. Vedení školy podporuje odborný růst učitelů a vytváří pro to potřebné podmínky. Priority jsou stanoveny.

Prostorové podmínky školy jsou velmi dobré a od předchozí komplexní inspekce se podstatně zlepšily, což pozitivně ovlivňuje kvalitu výuky. Kmenové i odborné učebny odpovídají velikostí počtu žáků. Estetické prostředí je v některých učebnách málo podnětné.

Vybavení pomůckami je na průměrné úrovni a umožňuje realizovat vzdělávací program. Škola je lépe vybavena pro výuku jazyků a hudební výchovy než pro výuku přírodovědných předmětů. Pouze jedna z učeben informatiky a výpočetní techniky má technické a programové vybavení, které odpovídá současným požadavkům. Nedostatkem je omezený přístup žáků na internet v době mimo vyučování.

Plánování, organizování a vedení pracovníků je koncepční a funkční. Systém hodnocení pracovníků není provázán s kontrolní činností ředitele školy. Její absence není zárukou objektivního hodnocení kvality přímé vyučovací činnosti učitelů, zejména při stanovení nadtarifních složek platu. Příkladně je provedeno sebehodnocení školy.

V kontrolovaných oblastech hospodaření s finančními prostředky za období roku 2000 nebylo zjištěno nehospodárné vynakládání prostředků ze státního rozpočtu v rámci účelových prostředků, mzdových prostředků, ostatních neinvestičních a investičních výdajů.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu:	Ing. Petr Lipčík	Ing. Petr Lipčík v. r.
Členové týmu:	PhDr. Marcela Hanáková	PhDr. Marcela Hanáková v. r.
	Mgr. Zdeněk Krejčířík	Mgr. Zdeněk Krejčířík v. r.
	Mgr. Zonna Němcová	Mgr. Zonna Němcová v. r.
	Mgr. Naděžda Ostřanská	Mgr. Naděžda Ostřanská v. r.
	Mgr. Dagmar Raisová	Mgr. Dagmar Raisová v. r.
	Mgr. Viktor Verner	Mgr. Viktor Verner v. r.
Další zaměstnanci ČŠI:	Danuše Dedková	
	Věra Horáková	

V Prostějově dne 5. února 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 13. února 2002

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

PhDr. Radovan Langer

PhDr. Radovan Langer v. r.
podpis

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: Odbor školství Olomouckého kraje	2002-02-28	133 29/02-11036
Zřizovatel: člen Rady Olomouckého kraje, Ing. P. Sekanina	2002-02-28	133 30/02-11036

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány